

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДУ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ»
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

МАТЕРІАЛИ
XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю

**«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЯКОСТІ
МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ»**

**(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою
відеоконференц-зв'язку)**

12–13 травня 2016 року
м. Тернопіль

У двох томах
ТОМ 1

Тернопіль
ТДМУ
«Укрмедкнига»
2016

УДК 378:61

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай

Актуальні питання якості медичної освіти (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку) : матеріали XIII Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (Тернопіль, 12–13 трав. 2016 р.) : у 2 т. / Терноп. держ. мед. ун-т ім. І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТДМУ, 2016. – Т. 1. – 348 с.

на навчання російськомовних та англomовних студентів.

Основна частина. Слід зазначити, що у певній частині студентів недостатнє знання мови навчання створює перешкоду для успішного оволодіння предметом і позначається на результатах навчання. З метою компенсації мовного бар'єру на заняттях та лекціях з біохімії практикується використання сучасних навчально-наукових програм, перегляд комп'ютерних віртуальних моделей та анімацій різноманітних біохімічних процесів в організмі, що дуже добре сприймається студентами-іноземцями. Необхідними складовими навчального процесу на кафедрі біологічної хімії є доступність викладання матеріалу, постійний контроль знань, повноцінне методичне забезпечення і, насамперед, врахування національно-психологічних рис особистості іноземного студента. Для підвищення фахової підготовки майбутніх лікарів на кафедрі впроваджуються нові перспективні технології навчання, серед яких чільне місце належить інтерактивному навчанню.

Висновки. Серед заходів щодо підвищення якості підготовки іноземних студентів слід виділити: підвищення вимог до рівня знань абітурієнтів з біології, хімії, російської

мови; збільшення обсягу методичних видань; впровадження в навчальний процес ІТ-технологій; проведення індивідуальної роботи зі студентами з «групи ризику»; впровадження в навчальний процес сучасних наукових досягнень.

Література

1. Національна академія наук України: проблеми розвитку та входження в європейський науковий простір / За ред. О.С. Онищенко, Б.А. Маліцького. – К., 2007. – 680 с.
2. Большаков В. І. Кредитно-модульна система: український вимір / В. І. Большаков, С. І. Нейковський // Вісн. Придніпр. держ. акад. буд-ва та архіт. – 2008. – № 1/2. – С. 6–12.
3. Булах І.Є. Цілі медичної освіти як системно творчий елемент / Булах І.Є., Пашенко В.В. // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2000. – №1. – С. 78–84.
4. Бабкіна О. Проблема підвищення якості вищої освіти в Україні у контексті Болонських реформ / Бабкіна О. // Освіта і управління. – 2006. – Т. 9, №1. – С. 91–95.
5. Болонський процес: плюси і мінуси / В. І. Большаков, С. І. Нейковський // Вісн. Придніпр. держ. акад. буд-ва та архіт. – 2006. – № 12. – С. 4–10.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЗАДАЧ НАВЧАННЯ ПРИ СКЛАДАННІ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ ІЗ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ДЛЯ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ

О. М. Ігнат'єв, О. І. Панюта, К. А. Ярмула, М. І. Турчин

Одеський національний медичний університет

Задачі навчання мають відповідати змісту типової програми з дисципліни, вимогам, що виникають під час практичної діяльності лікаря та бути спрямованими на самостійне вивчення студентом більшої частини курсу.

Ціль дослідження: на прикладі аналізу методичних матеріалів для самостійної роботи студентів 5 курсу медичних факультетів з дисципліни «Професійні хвороби» визначити відповідність задач навчання міжнародним вимогам та особливостям підготовки за кредитно-трансферною системою.

Матеріали і методи. Для аналізу були використані методичні матеріали для студентів з професійних хвороб, які підлягали перегляду у зв'язку з переходом до кредитно-трансферної системи навчання. Аналізувались:

- відповідність задач вимогам програми і цілям навчання з дисципліни;
- повнота відображення у задачах тем і питань, які вивчаються на заліку;
- якість складання задач, деталізація засвоєння за значеним еталоном, рівнем наступної перевірки;
- відповідність методів навчання задачам, можливість засвоєння задач студентами 5-го курсу під час самостійної роботи.

Результати та їх обговорення. У серпні-вересні 2015 року були переглянуті методичні розробки для самостійної підготовки студентів з дисципліни «Професійні хвороби». 10 тем було розподілено на 30 розділів. Кожен розділ починався з формулювання задач навчання, всього 160 задач, 4-6 задач у розділі.

Аналіз продемонстрував, що:

- задачі відповідали цілям вивчення професійних хвороб, у повному обсязі відображали положення типової програми з дисципліни;

- задачами було охоплено усі теми, які пропонуються до вивчення;

- 120 задач відносилось до когнітивної сфери, їх засвоєння полягало у запам'ятванні, інтерпретації, вирішенні питань;

- 32 задач відносилось до психомоторної сфери, їх засвоєння полягало у виконанні заданих дій або відпрацюванні навичок;

- 8 задач відносилось до емоційно-вольової сфери, їх засвоєння полягало у розв'язанні етичних дилем.

Проведений аналіз показав відповідність задач навчання вимогам, але їх дидактична цінність не могла бути оцінена, тому що:

- не вказувався рівень контролю виконання – під час практичного заняття, диференційного заліку або і там і там.

- задачі, які відображали питання диф. заліку, здебільшого відносились до когнітивної сфери, тому деякі практичні навички, які перевірялись під час диф. заліку не були висвітлені у задачах;

- у багатьох задачах не визначався необхідний рівень засвоєння, для завдань психомоторної сфери не наводився зразок або еталон для порівняння.

Таке узагальнене формування задач не було помилковим, але у разі необхідності самостійного вивчення питань, задачі містили недостатні вимоги та неясні межі. Насамперед це стосувалось задач до тем, що виносились для самостійного вивчення з контролем на диф. заліку.

Висновки:

- перевірені методичні матеріали для студентів містили достатню кількість задач основних типів (когнітивного, психомоторного, емоційно-вольового), які охоплювали всі питання з професійної патології;

- задачі були недостатньо деталізованими, не містили вказівок на рівень перевірки, посилання на еталони та стандарти, що обмежувало можливість підготовки при самостійному вивченні питань та підготовці до диф. заліку.

Рекомендації:

1. При складанні задач навчання необхідно вказувати рівень контролю;

2. Задачі повинні містити посилання на стандарти, еталони, зразки та ін., на які студент має орієнтуватись у підготовці;

3. Задачі повинні містити вказівки на дії, рішення, навички, які студент має продемонструвати при відповіді на практичному занятті, складанні диф. заліку, екзамену тощо.

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ЛІКУВАЛЬНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИБОРОМ «ФІТОТЕРАПІЯ»

Т. О. Глащук, Н. В. Бачук-Понич

ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет», Чернівці

На сучасному етапі розвитку і модернізації системи навчання є удосконалення методів і форм навчання. Освіта має бути орієнтована на забезпечення самовизначення особистості, створення умов для самореалізації. Тому, в навчальному процесі повинні використовуватись такі методи навчання, які будуть сприяти самореалізації тих, хто навчається. Цим умовам відповідає використання інтерактивних методів навчання, завдяки яким відбувається активна взаємодія учасників освітнього процесу, коли вони в процесі вирішення спільних завдань, впливаючи один на одного, доповнюють один одного, успішно вирішують ці завдання. З метою покращення якості підготовки спеціалістів до навчального плану підготовки студентів 4 курсу медичних факультетів уведено курс за вибором «Фітотерапія». Основною метою викладання є визначення ролі фітотерапії в сучасній лікарській практиці, вивчення біологічної і фармакологічної характеристики лікарських рослин та їх синдромо-нозологічне застосування при лікуванні поліморбідних захворювань. Формування нового досвіду у студентів здійснюється з урахуванням вже наявного, ство-

рення проблемних діалогічних ситуацій у вигляді клінічних задач по коморбідних захворюваннях з метою індивідуалізованого та системного призначення фітопрепаратів. Для покращення засвоєння на кафедрі видані монографії з основ фітотерапії і гомеопатії, оздоровчого харчування, що широко використовуються не тільки студентами, а й практичними лікарями різних спеціальностей.

Отже, з огляду на сучасні вимоги щодо оптимізації навчальної діяльності студентів, впровадження в освітню програму інтерактивних форм навчання є важливим елементом формування їх професійної компетентності.

Література

1. Олексюк О. М. Компетентнісна мистецька освіта: пошук інноваційної моделі // Международный Крымский педагогический конгресс «Инновации в образовании»: матер. конгресса. – Ялта, 2010. – С. 191.

2. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В. Г. Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – С. 647.

УДК 378.016:616.1/.4]:378.147

ВИКЛАДАННЯ «ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ» НА ОСНОВІ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ НА КАФЕДРІ ПРОПЕДЕВТИКИ ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ

Т. О. Глащук, Л. В. Мікулець

ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет»

TEACHING «INTERNAL MEDICINE» BASED COMPETENCY APPROACH AT THE DEPARTMENT OF INTERNAL MEDICINE PROPAEDEUTICS

T. O. Hlashchuk, L. V. Mikulets'

Bukovinian State Medical University, Chernivtsy

В статті наводиться приклад визначення поняття «компетентність». Без врахування основ компетентнісного підходу не можлива підготовка студента-медика. Поєднання теоретичних і практичних завдань викладача в роботі зі студентами забезпечує багатоступеневу систему якості засвоєння знань і вмінь та сприяє поетапному формуванню професійної компетентності. Прикладом компетентнісного підходу є метод мозкового штурму який застосовується при викладанні предмету «Внутрішня медицина» студентам III-IV курсу стоматологічного факультету на кафедрі пропедевтики внутрішніх хвороб.

The article is an example of the definition of «competence». Preparations medical student impossible without the main provisions of competency approach. The combination of theoretical and practical problems in the teacher work with students provides a multilevel system of quality learning and skills and promotes gradual formation of professional competence. As an example of the competence approach is the method of brainstorming that is used in teaching the subject of «Internal Medicine» students III-IV course Dental Faculty at the Department of Internal Medicine Propaedeutics.